

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de ministers van Justitie en Veiligheid en voor Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over de geannoteerde agenda voor de informele JBZ-Raad van 28 april 2020 (Kamerstuk 32 317, nr. 614).

De voorzitter van de commissie,
Van Meenen

De adjunct-griffier van de commissie,
Schoor

Inhoudsopgave	blz.
I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
1. Vragen en opmerkingen vanuit de VVD-fractie	2
2. Vragen en opmerkingen vanuit de PVV-fractie	3
3. Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie	4
4. Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie	5
5. Vragen en opmerkingen vanuit de GroenLinks-fractie	8
6. Vragen en opmerkingen vanuit de PvdA-fractie	10
7. Vragen en opmerkingen vanuit de ChristenUnie-fractie	11
II. Reactie van de bewindspersonen	11

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Vragen en opmerkingen vanuit de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de informele JBZ-raad van 28 april 2020.

Het Voorzitterschap heeft aangegeven in het kader van externe en interne grenscontroles te willen spreken over mogelijke afbouw van grensmaatregelen en de verbetering van de implementatie van de groene corridors. Kunt u aangeven in hoeverre interne grenscontroles van lidstaten een rol hebben gespeeld in de asielinstroom richting Nederland gedurende deze crisis? Bent u bereid dit effect in de discussie en uw afweging en standpunt richting de Europese Commissie mee te nemen?

Wat zijn de overwegingen en argumenten geweest te besluiten dat de asielaanvragen in Nederland weer regulier kunnen plaatsvinden? Hoe is dit momenteel in de andere lidstaten geregeld?

Hoeveel personen zijn sinds 19 maart 2020 aan de grens geweigerd vanwege corona gerelateerde beperkingen? In hoeverre ondervinden Nederlandse burgers en bedrijven hinder van binnengrenscontroles die andere lidstaten hebben ingevoerd en wat doet u hieraan?

Deze leden delen de teleurstelling van het kabinet over het niet opschorten van de termijnen onder de Dublinverordening. Zij verzoeken de Staatssecretaris het opschorten van de termijn aanhangig te maken op de JBZ-raad van 28 april 2020 ongeacht of dit opportuun is of niet. Voornoemde leden vragen welke gevolgen het niet opschorten van de termijnen heeft voor het aantal asielzoekers dat hiermee de komende maanden onder de Nederlandse verantwoordelijkheid zou kunnen komen te vallen als terugkeer in zijn geheel niet mogelijk blijft. Graag ontvangen zij een uitsplitsing per maand dat deze situatie zich langer voordoet. Ook zijn de aan het woord zijnde leden benieuwd of de opschorting van de mogelijkheid asiel aan te vragen gedurende de coronacrisis voorkomt dat de termijnen uit de Dublinverordening aanvangen. Kan de Staatssecretaris aangeven of is overwogen dat de reguliere asielprocedure niet van start kan zolang terugkeer onder de Dublinverordening niet mogelijk is aangezien verzoekers het normale proces daarmee niet kunnen volgen? Zo nee, waarom niet?

Is het kabinet bereid de beperkte mogelijkheden van vreemdelingendetentie in de huidige crisis aan de orde te stellen? De aan het woord zijnde leden vinden het zeer ongelukkig dat uitgeprocedeerde vreemdelingen die in detentie zaten nu zijn vrijgelaten omdat er geen zicht op uitzetting is.

Wat deze leden betreft was het verstandiger geweest vanwege de ontstane crisissituatie de detentie te handhaven en deze mensen binnen te houden, aangezien te verwachten is dat op een zeker moment wel weer de mogelijkheid van uitzetting zal komen. Is het kabinet bereid bij de Europese Commissie na te gaan of de interpretatie van richtlijnen vanwege deze crisis toch zo kan zijn dat detentie mogelijk blijft van uitgeprocedeerde asielzoekers en anders met noodwetgeving dit alsnog mogelijk te maken? Heeft u al een antwoord van de Europese Commissie naar aanleiding van de schriftelijke vragen over het gesprek van de Commissie Justitie en Veiligheid met de nieuwe Eurocommissaris Johansson d.d. 30 januari 2020 (2020Z01961)?

Kan de Staatssecretaris een update geven van de status van de EU-Turkijedeal? Krijgen nieuwe afspraken een heldere juridische status?

Wat is de verwachting hoe en wanneer de dialoog over een nieuw pakket voor Gemeenschappelijk Europees Asiel Systeem (GEAS) zal worden opgestart, dan wel gevoerd?

De leden van de VVD-fractie vragen de Minister van Justitie en Veiligheid toe te lichten welke vormen van financieel-economische criminaliteit veelvuldig voorkomen in Nederland. Hoe verhoudt de omvang van deze problematiek zich tot andere lidstaten? Kan de Minister van Justitie en Veiligheid tot slot aangeven in hoeverre expertise hierover wordt uitgewisseld op Europees niveau?

2. Vragen en opmerkingen vanuit de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie roepen de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid op geen personenverkeer/vervoer vanuit Duitsland en België meer aan de grens toe te laten om zo te voorkomen dat nieuwe gevallen van corona ons grondgebied bereiken.

Deze leden vragen naar de stand van zaken omtrent de terugkeer van vreemdelingen. Hoeveel vreemdelingen zijn gedwongen en aantoonbaar teruggekeerd in 2020? Worden de vreemdelingen die vanwege de corona-pandemie op dit moment niet gedwongen worden uitgezet, wel vastgezet totdat zij kunnen worden uitgezet? Zo nee, waarom niet? Waarom heeft u besloten de behandeling van asielaanvragen in Nederland te hervatten terwijl Nederland in een ongekende crisis verkeerd en wij worden overspoeld met (criminele) gelukszoekers? Hoe is het mogelijk dat in deze tijd van crisis, het kabinet EU-regels omtrent asiel en migratie zelfs niet tijdelijk opzij wil schuiven, maar asielzoekers daarentegen juist alle vrijheid geeft om naar Nederland te komen?

De aan het woord zijnde leden hebben in de media kennisgenomen van het voornemen van de Staatssecretaris Griekenland te helpen met het overbrengen en opvangen van asielzoekers naar het Griekse vasteland. Hoeveel geld gaat dit de Nederlandse belastingbetaler kosten? Beseft de Staatssecretaris zich dat als asielzoekers eenmaal op het Europese vasteland zijn, zij eenvoudig door kunnen reizen naar Nederland? Kan de Staatssecretaris garanderen dat zij onder geen beding migranten die naar het Griekse vasteland zijn gebracht in Nederland opvang zal bieden, toegang zal verlenen tot onze sociale zekerheid of in het geval van illegaliteit onder de bed-bad-broodregeling laten vallen?

Voornoemde leden hebben kennisgenomen van het plan uit de koker van Frankrijk, Duitsland, Spanje en Italië voor de verplichte herverdeling van asielzoekers. Kan de Staatssecretaris toezeggen nooit en te nimmer in te zullen stemmen met een dergelijk plan?

3. Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie

COVID-19: stand van zaken en weg vooruit inzake binnenlandse zaken

De leden van de CDA-fractie begrijpen de keuze van het Voorzitterschap tot een uitwisseling van overwegingen en uitgangspunten van de lidstaten te komen inzake de mogelijke tot het introduceren van een «contact tracing app». Deze leden zijn van mening dat het van belang is dat er nauwe samenwerking wordt opgezocht in Europees verband, zodat niet telkens het wiel opnieuw uitgevonden hoeft te worden. In hoeverre zoeken lidstaten ook de samenwerking op, bijvoorbeeld door informatie over de ontwikkeling met elkaar te delen? Ziet de huidige Voorzitter daar een taak voor zichzelf weggelegd?

Voornoemde leden hebben kennisgenomen van de eerste stappen naar een EU-toolbox die door de Europese Commissie is gepubliceerd. De Europese Commissie heeft een aantal criteria geformuleerd waar mogelijke traceerapps aan dienen te voldoen. Voornoemde leden lezen dat één van deze criteria is dat apps interoperabel dienen te zijn zodat burgers beschermd zijn, ook als ze grenzen passeren. Wordt er in de ontwikkeling van de Nederlandse app ook rekening gehouden met de interoperabiliteit van de app? Ook vragen deze leden aan de Minister van Justitie en Veiligheid hoe zij deze interoperabiliteit moeten lezen en of uiteen kan worden gezet hoe de regering dat ziet. Houden andere lidstaten, vooral die lidstaten die verder zijn met de ontwikkeling van de app, voldoende rekening hebben met de interoperabiliteit van hun apps? Voorziet u een toekomst waarin EU-burgers meerdere apps moeten installeren wanneer zij reizen door verschillende EU-lidstaten, dat wil zeggen één app voor elke lidstaat?

De leden van de CDA-fractie vragen of zij het goed lezen dat in de aanzet tot een EU-toolbox niet wordt gepleit voor decentrale opslag van gegevens die worden verzameld door een app. Bent u bereid bij uw Europese collega's te pleiten voor het bevorderen van de ontwikkeling van apps die een decentrale opslag kennen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van het DP3T-model?

Voornoemde leden vragen of aan de Nederlandse grenzen gezondheidsschecks worden uitgevoerd bij personen die Nederland binnenkomen. In hoeverre doen onze buurlanden dat wel bij personen die Nederland verlaten? Kunt u aangeven of het volgens u zin heeft gezondheidschecks uit te voeren bij personen die Nederland binnenkomen? De aan het woord zijnde leden begrijpen dat meer toezicht plaatsvindt op personen die Nederland binnenkomen. Hoe ziet dat toezicht eruit?

De leden van de CDA-fractie zien dat verschillende lidstaten besluiten of besloten hebben gedetineerden vrij te laten in het kader van de strijd tegen corona. Vaak gaat het, zo lezen zij, om gedetineerden die nog maar weinig straf uit hoeven te zitten en/of gedetineerden die onder voorwaarden vrij worden gelaten. Verwacht de Minister voor Rechtsbescherming een dergelijke ontwikkeling in Nederland? Verder vragen deze leden of u bereid bent in overleg te treden met uw Europese collega's over deze ontwikkeling en daarbij in ieder geval te bespreken hoe wordt omgegaan met het monitoren en volgen van deze vrijgelaten gedetineerden. Wordt bijvoorbeeld registratie van deze (ex-)gedetineerden onderling gedeeld?

Migratie – stand van zaken en actuele uitdagingen: informatie van het voorzitterschap, de Commissie en het EDEO

De leden van de CDA-begrijpen dat de situatie in Libië en het optreden van de Europese Unie daarbij besproken is in de Raad Buitenlandse Zaken van 22 april 2020. Deze leden vragen de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid wat daar geconcludeerd is. Kunt u aangeven hoe effectief hulp kan worden verleend aan Libië, zodat de situatie daar enigszins kan stabiliseren?

Voornoemde leden begrijpen dat de Europese Commissie er veel aan doet de situatie op de Griekse eilanden voor migranten en asielzoekers te verbeteren. Zij begrijpen eveneens dat 1000 migranten uit de kampen zijn overgebracht naar hotels. Kunt u dat bevestigen? Kunt u daarbij voorts aangeven of dit een voorzet is voor meer verplaatsingen van asielzoekers en migranten naar thans leegstaande hotels? Kunt u aangeven of dat de humanitaire situatie voor vluchtelingen en migranten op de Griekse eilanden verbetert? Worden deze personen ook overgebracht van de Griekse eilanden naar het Griekse vasteland? Welke ondersteunende rol speelt Nederland hierin? Worden alleen alleenstaande minderjarige vreemdelingen overgebracht naar hotels of ook andere vreemdelingen?

De aan het woord zijnde leden begrijpen dat het kabinet teleurgesteld is dat de Europese Commissie niet bereid is gebleken aanvullende maatregelen te treffen met betrekking tot de termijnen die thans onder de Dublinverordening vallen. Kunt u aangeven of Dublin-overdrachten volledig zijn stilgevallen door de thans geldende maatregelen ten aanzien van de corona-crisis? Bent u bereid zich in het aankomend overleg in te spannen dat ook voor de Dublin-overdrachten een uitzonderingssituatie komt te gelden?

De leden van de CDA-fractie begrijpen dat er veel praktische problemen zijn om het terugkeerbeleid feitelijk te kunnen uitvoeren. Zij vragen of het terugkeerproces van uitgeprocedeerde asielzoekers nu feitelijk volledig tot stilstand is gekomen door de thans geldende maatregelen door de corona-crisis of is er nog wel sprake van terugkeer. Hoe ziet dat er dan feitelijk uit? Wat wordt bedoeld met het minder streng handhaven op vreemdelingen die na de geldigheidsduur van hun visum Nederland niet hebben verlaten? Wat betekent deze beleidswijziging precies?

4. Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie

COVID-19: stand van zaken en weg vooruit inzake binnenlandse zaken

Externe en interne grenscontroles

De leden van de D66-fractie merken op dat tijdens de coronacrisis diverse lidstaten van de Europese Unie die lid zijn van de Verdragen van Schengen zijn overgegaan tot de herinvoering van binnengrenscontroles. Deelt de Minister van Justitie en Veiligheid de mening dat deze herinvoering van binnengrenscontroles op zeer gespannen voet staat met het recht op vrij verkeer van personen binnen de Europese Unie? Kunt u beoordelen in hoeverre grenswerkers in Nederland en de buurlanden te lijden hebben gehad en zullen hebben van de tijdelijke herinvoering van grenscontroles door België? Bent u van mening dat de herinvoering van binnengrenscontroles een uiterst middel is? Acht u herinvoering van binnengrenscontroles door sommige lidstaten noodzakelijk en evenredig? Hoe valt de ernst van een gezondheids crisis of grensoverschrijdende epidemie te rijmen met de voorwaarden voor de herinvoering van

binnengrenscontroles, namelijk een «ernstige bedreiging van de openbare orde of binnenlandse veiligheid»?

Zijn er alternatieven voor de doorgang van het vrije personenverkeer in de Europese Unie c.q. binnen het Schengengebied? Bent u van oordeel dat andere lidstaten moeten worden aangesproken door de Europese Commissie? Zijn door de desbetreffende lidstaten de formele informatie-termijnen in acht genomen, die zijn neergelegd in de Verdragen van Schengen? Pleit u tijdens de informele JBZ-raad van 28 april 2020 voor een grondige evaluatie van de tijdelijke herinvoering van het grenstoezicht tijdens de corona-crisis? Zo nee, waarom niet?

Asiel, terugkeer en hervestiging

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de richtsnoeren gepubliceerd door de Europese Commissie en de appreciatie van het kabinet. Deze leden ondersteunen de Europese Commissie in het pleidooi dat registratie en beoordeling van asielaanvragen moeten blijven doorgaan, en zijn dan ook positief over het feit dat het kabinet de normale gang van zaken omtrent de asielprocedure weer op gang wil brengen zoals gemeld in de brief aan de Kamer van 24 april 2020.

Preventie van verspreiding COVID-19

Voorts hebben de D66-leden enkele vragen met betrekking tot de corona-app. Heeft u kennisgenomen van het feit dat België en Luxemburg geen app zullen ontwikkelen met als argumentatie dat een app niet effectief zou zijn omdat niet genoeg mensen de app zouden willen installeren en dat handmatig contactonderzoek wel bewezen effectief is? Wat is uw reactie op deze berichtgeving? Wat is de reden dat Nederland een andere conclusie trekt? Klopt het dat in Oostenrijk slechts 3 à 4% van de mensen de app gebruiken? Wat is uw standpunt met betrekking tot de toolbox van de Europese Commissie over het gebruik van apps? Ondersteunt u de uitgangspunten daarin en in hoeverre brengt u de uitgangspunten van de toolbox onder de aandacht van andere lidstaten die dreigen apps te gebruiken die niet in lijn zijn met de toolbox? Deelt u de mening dat we de eventuele versoepeling van maatregelen niet direct moeten verbinden met de inzet van een app aangezien de effectiviteit nog niet bewezen is?

Interne veiligheid

De leden van de D66-fractie lezen in de brief m.b.t. de stand van zaken coronamaatregelen in de justitie-, veiligheids- en migratieketen (2020Z07429), dat criminaliteitscijfers in brede zin dalen, terwijl meldingen van onlinecriminaliteit juist toenemen. Welke maatregelen neemt het kabinet om de toename in online criminaliteit het hoofd te bieden? Is door de afname van criminaliteit in brede zin capaciteit vrijgekomen bij de politie die ruimte biedt om in te spelen op de toename van online criminaliteit? Hoe geeft Nederland invulling aan de samenwerking met Europol om tot een EU-brede aanpak van (de toename in) online criminaliteit te komen? Bent u bereid samen met collega's aan de slag te gaan om inzichten, cijfers en achtergrondgegevens te verzamelen over de zogenaamde schaduw-pandemie van corona, namelijk de forse toename van huiselijk geweld? Bent u van plan samen met de andere lidstaten te monitoren en analyseren wat de gevolgen zijn van de noodverordeningen voor het werk van de politie, in het bijzonder opsporing en openbare ordehandhaving? Wordt samen met Europol, CEPOL en COSI gewerkt aan een gezamenlijke omgeving voor «lessons learned» en «best practices»?

Worden momenteel (digitale) alternatieven ontwikkeld voor Europees politieonderwijs en uitwisselingsprogramma's voor law enforcement?

Op het gebied van cybercriminaliteit blijkt de corona-crisis diverse nieuwe mogelijkheden te bieden voor crimineel misbruik, denk aan online frauduleuze aanbiedingen van beschermingsmaterialen en vaccins. Hoe springt Europol hierop in? Zou Nederland samen met andere lidstaten een speciaal corona Joint Investigation Team kunnen en willen samenstellen met ondersteuning van Europol en Eurojust om hoogwaardige, informatie-gedreven en slimme opsporing te verrichten naar cybercriminelen? Voorziet u procedurele dan wel inhoudelijke gevolgen van de corona-crisis voor de nieuwe Europol-verordening?

Scenario's gemeenschappelijke aanpak

De leden van D66-fractie onderschrijven het belang van gezamenlijk anticiperen op de verdere gevolgen van corona voor de interne veiligheid in Europa. In het verslag van het schriftelijk overleg over de geannoteerde agenda informele JBZ-Raad op 6 april 2020 (Kamerstuk 32 317, nr. 613) wordt gewezen op het belang van een trendmatige analyse door Europol van de ontwikkelingen in criminaliteit. Deelt het kabinet de opvatting dat de corona-crisis duidelijk heeft gemaakt dat het crisis- en coördinatiemechanisme in de EU – gezien de inconsistentie in aanpak onder de lidstaten – niet volstaat? Heeft het kabinet daarbij in het bijzonder oog voor de problematiek die dit oplevert voor bewoners en grenswerkers in de grensregio's? Welke aanpassingen behoeft de crisisstructuur om op toekomstige crises beter voorbereid te zijn? Bent u bereid een voorstel te doen een integraal plan voor grensoverschrijdende opschaling, soortgelijk aan de Nederlandse Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure (GRIP), toe te voegen aan het crisis- en coördinatiemechanisme van de EU?

Migratie – stand van zaken en actuele uitdagingen: informatie van het voorzitterschap, de Commissie en het EDEO.

Situatie Turks-Griekse grens

De leden van de D66-fractie vragen of de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid kan bevestigen dat Turkije grote groepen mensen vanuit opvangcentra in het binnenland van Turkije naar de Turkse zee grens in het westen zou overbrengen?

Kunt u tevens bevestigen dat Athene een hulpverzoek heeft gedaan om de NAVO te laten patrouilleren op de zee grens tussen Griekenland en Turkije? Zo ja, is vervolg gegeven aan dit hulpverzoek en zo ja, op welke wijze?

Griekse eilanden

De leden van de D66-fractie blijven zich ernstig zorgen maken over de situatie op de Griekse eilanden, met name over de meest kwetsbare bewoners van de vluchtelingenkampen. Er dreigt een humanitaire en medische ramp. De kampen zijn overvol en de omstandigheden erbarmlijk. Een medische ramp op de Griekse eilanden is ook een gevaar voor de rest van Europa en haar inwoners. Deze leden vragen het kabinet uiteen te zetten wat de actuele stand van zaken is, hoe de Griekse regering en de Europese Commissie zich momenteel opstellen en welke acties u op de korte termijn verwacht vanuit de betrokken partijen om de situatie op de eilanden te verlichten. Kan het kabinet daarbij in ieder geval concreet aangeven hoeveel mensen er al zijn overgeplaatst naar leegstaande hotels en andere veilige plekken op het vaste land?

Ad hoc oplossingen

De leden van de D66-fractie vragen of het kabinet kennis heeft genomen van de blog van de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ). Ondanks dat het kabinet eerder heeft bepleit niet mee te werken aan ad hoc oplossingen, concludeert de ACVZ dat het kabinet continue ad hoc maatregelen neemt ten tijde van de corona-crisis, zoals bijvoorbeeld het opschorten van de asielprocedure, het opschorten van uitzettingen en Dublintransfers en het realiseren van noodopvang. Ad hoc maatregelen zijn inherent aan crisissituaties, en bovendien vaak noodzakelijk om de situatie in goede banen te leiden. Hoe rijmt u in dat licht de boodschap van het kabinet dat zij geen ad hoc oplossingen wil, ook in de corona-crisis, terwijl in de praktijk blijkt dat het kabinet momenteel allerlei ad hoc maatregelen neemt op dit terrein? Kan het kabinet hierop reflecteren? Deelt u de mening dat juist een flexibele opstelling nodig is om tot nieuwe en werkbare oplossingen te komen, zeker in tijden van crisis, en ad hoc oplossingen daarbij onoverkomelijk zijn?

Opschorten asielprocedure Griekenland

Bent u op de hoogte van het bericht dat de Europese Commissie weigert een interne juridische analyse vrij te geven over de rechtmatigheid van het opschorten van de asielprocedures door Griekenland? Bent u bekend met dit document? Zo ja, bent u bereid dit naar de Kamer te sturen? Zo nee, bent u bereid aan te dringen op openbaring van het document door de Europese Commissie? Zo nee, waarom niet?

5. Vragen en opmerkingen vanuit de GroenLinks-fractie

De leden van de GroenLinks-fractie danken de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid voor het toesturen van de geannoteerde agenda. Deze leden hebben hier vragen over, en gaan ervan uit dat u deze vragen zal beantwoorden voordat u uw inbreng levert bij de informele JBZ-raad van 28 april 2020, zoals is te doen gebruikelijk, of dat u een ijzersterke reden van overmacht kan geven voor het terzijde schuiven van dit parlementaire gebruik.

Griekse eilanden

Ondanks dat de leden van de GroenLinks-fractie zich realiseren dat dit de zoveelste keer is, vragen zij u nogmaals uw positie ten aanzien van het opvangen van verweesde kinderen op de Griekse eilanden in Nederland te heroverwegen. Deze leden wijzen op de grote maatschappelijk oproep die op 23 april 2020 in de NRC is gedaan, naast de vele eerdere oproepen van maatschappelijke organisaties, politieke partijen, artsen, 44 Nederlandse gemeenten, de Europese Commissie en diverse EU-lidstaten. Voornoemde leden vragen wat uw bezwaar tegen het hervestigen van verweesde kinderen zo zwaarwegend maakt dat dit opweegt tegen deze maatschappij-brede oproep tot barmhartigheid.

De leden van de GroenLinks-fractie lezen dat de Staatssecretaris voornemens is een aantal verweesde kinderen van de Griekse eilanden naar het Griekse vasteland te brengen, om ze aldaar op te laten vangen door de organisatie Movement on the Ground. Deze leden vragen of dit plan is gecoördineerd en afgestemd met de Griekse regering, en of de Griekse regering haar plan een redelijke invulling van Europese solidariteit vindt. Zij vragen voorts hoe de kinderen precies zullen worden opgevangen, wat de voorzieningen in deze opvang zullen zijn en wat hun toekomstperspectief is.

Wat zijn de kosten van het plan, gelet op het bericht dat de Staatssecretaris hier enkele miljoenen voor zou gaan uittrekken?¹ Kunt u een schatting maken van de kosten van het opvangen van hetzelfde aantal kinderen in Nederland?

Waarom doet u zoveel moeite om maar te voorkomen dat Nederland kinderen in eigen land hoeft op te vangen?

Corona-risico's in vluchtelingenkampen

De leden van de GroenLinks-fractie maken zich zorgen over de mondiale preventie tegen corona-besmettingen in vluchtelingenkampen. VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR heeft aangegeven \$ 255 miljoen nodig te hebben om landen met grote vluchtelingenpopulaties te ondersteunen bij het beteugelen van corona, bijvoorbeeld door het leveren van schoon water, zeep, medicijnen en zorg. Deze leden vragen of u bereid bent het door de UNHCR gevraagde bedrag tijdens de informele JBZ-raad van 28 april 2020 te agenderen en steun te verwerven onder de lidstaten van het doen van (aanvullende) bijdragen.

Hervatten Dublinoverdrachten

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met zorg kennisgenomen van het advies van de Europese Commissie aan lidstaten om zo snel als mogelijk weer te beginnen met Dublinoverdrachten. Deze leden vinden het van belang dat reisbewegingen binnen de Europese Unie worden beperkt indien deze niet strikt noodzakelijk zijn. In dat kader vragen zij of het niet meer opportuun zou zijn om de Dublinverordening voorlopig buiten werking te stellen. Wat is uw in dezen, en bent u voornemens om zelf op korte termijn de Dublinoverdrachten weer te hervatten?

Veilige havens drenkelingen

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met zorg kennisgenomen van de mededelingen van Italië en Malta dat zij hun havens voor drenkelingen hebben gesloten, omdat ze naar eigen zeggen geen veilige haven in juridische zin meer zijn. Acht u deze redenering deugdelijk, gelet op het feit dat het corona-virus een pandemie is en elke haven in theorie onveiliger is geworden? Bent u bereid een beroep te doen op Italië en Malta om geredde drenkelingen toe te laten in hun havens?

De leden van de GroenLinks-fractie vragen voorts een appreciatie over de situatie in Libië. Deze leden hebben berichten gelezen dat het corona-virus zich hier snel verspreidt. Ook geldt dat Libië nog altijd verwickeld is in een burgeroorlog. Zij vragen u de informatie over de stand van zaken met de Kamer te delen, in bijzonder waar het informatie betreft over het functioneren van de Libische kustwacht. Deze leden vragen of nog sprake is van een effectieve SAR-capaciteit van de Libische kustwacht in de Libische territoriale wateren.

GEAS

De leden van de GroenLinks-fractie vragen wanneer het nieuwe migratieplan van de Europese Commissie wordt verwacht. Daarnaast vragen zij naar de Nederlandse inzet op dit dossier. Hoe staat Nederland ten aanzien van het voorstel van Duitsland, Frankrijk, Spanje en Italië voor de hervorming van GEAS? Weegt Nederland bij haar standpunt ook mee dat

¹ <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2331496-kabinet-laat-vluchtelingenkinderen-op-grieks-vasteland-opvangen.html>

een voor Nederland suboptimaal GEAS-akkoord allicht nog steeds wenselijker is dan geen akkoord?

6. Vragen en opmerkingen vanuit de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de informele JBZ-raad van 28 april 2020.

COVID-19: stand van zaken en weg vooruit inzake binnenlandse zaken

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling de passages over de mogelijkheid van het introduceren van een contact tracing app gelezen. Voorts lezen zij ook dat het Voorzitterschap stelt dat het traceren van contacten van essentieel belang kan zijn bij het controleren van het virus «in het bijzonder in de context van het afbouwen van restrictieve maatregelen». Deelt u de mening dat bron- en contactonderzoek door medewerkers van de GGD of gelijkaardige instellingen van groot belang kan zijn om hetzelfde doel van het onder controle krijgen van het virus te bereiken? Deze leden menen dat sommige andere lidstaten meer ervaring hebben met grootschaliger en diepgaander bron- en contactonderzoek dan Nederland. Kan Nederland daar wellicht van leren? Bent u bereid de ervaringen van andere lidstaten met dergelijk bron- en contactonderzoek aan de orde willen stellen?

Wordt de door de lidstaten in het eHealth Network op 16 april jl. aangenomen Toolbox voor het gebruik van apps bij de bestrijding van het corona-virus en onderdeel van een exit-strategie, ook door Nederland gebruikt als «een handleiding met overeengekomen principes die landen (vrijwillig) kunnen gebruiken bij de ontwikkeling en selectie van potentiële apps»? Kunt u zich door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport daarover op de korte termijn laten informeren? De aan het woord zijnde leden lezen ook dat de Toolbox vooral gaat over de waarborgen voor privacy en informatiebeveiliging en de mogelijkheid voor grensoverschrijdende interoperabiliteit. Wordt in Europees verband ook nagedacht over de technische kant van een app en de daarbij behorende problemen? Zo ja, waar blijkt dat uit? Zo nee, waarom niet? Wordt in Europees verband ook nagedacht of, en in welke mate een dergelijke app daadwerkelijk kan bijdragen aan het beheersen van corona? Wordt er daarbij ook nagedacht of andere of aanvullende mogelijkheden zoals grootschalig bron- en contactonderzoek naast of in plaats van een app kunnen werken? Hoe kan worden voorkomen dat een app het doel op zich wordt in plaats van een middel dat werkt?

De leden van de PvdA-fractie lezen ook dat Nederland het van belang acht randvoorwaarden en beveiligingsvereisten te formuleren waaraan de applicaties moeten voldoen om de risico's voor de nationale veiligheid, grondrechten, cybersecurity en privacy te beperken. Deelt u de mening dat een belangrijke voorwaarde zeker ook zou moeten zijn dat een app bewezen kan bijdragen aan het effectief tegengaan van verdere verspreiding van het corona-virus? Zo ja, wilt ook dit aan de orde stellen? Zo nee, waarom niet?

Migratie – stand van zaken en actuele uitdagingen: informatie van het voorzitterschap, de Commissie en het EDEO.

Met betrekking tot het agendapunt migratie zouden de leden van de PvdA-fractie wederom willen wijzen op het zeer grote probleem dat onmiddellijk om een oplossing vraagt vanuit Europa, en wel de volkomen onhoudbare situatie in de vluchtelingenkampen op de Griekse eilanden. Deze leden zien er deze keer vanaf een beeld van de humanitaire noodsituatie in de kampen te schetsen. Zij hebben dat al eerder gedaan en

nemen aan dat ook de Nederlandse regering uit officiële rapportages, signalen van ngo's en simpelweg uit de media moet hebben begrepen dat de situatie daar mensonterend en gevaarlijk voor ieders gezondheid is geworden. Een uitbraak van corona in die kampen zal het toch al vrijwel onbeschrijflijke leed alleen maar vergroten. De aan het woord zijnde leden wijzen daarbij vooral op de situatie van alleenstaande kinderen. Zij menen dat er geen enkele reden belangrijk genoeg kan zijn op grond waarvan deze kinderen niet ook naar Nederland gehaald zouden moeten worden. De leden van de PvdA-fractie wijzen erop dat andere lidstaten al aangeven hebben alleenstaande vluchtelingenkinderen te gaan opnemen en daar spoedig mee te beginnen. Nederland weigert vooralsnog halsstarrig de zorg over tenminste een deel van de 2500 alleenstaande vluchtelingenkinderen op zich te nemen, terwijl bij een groeiende groep van Nederlandse gemeenten ook in deze tijd de bereidheid bestaat om 500 alleenstaande kinderen op te nemen, de voorgedij instelling Nidos klaar is zich over een dergelijke groep te ontfermen en een groep prominente Nederlanders en organisaties het kabinet oproept kinderen op te nemen, zegt het kabinet tot nu toe dat het opnemen van deze kinderen geen structurele oplossing biedt voor het achterliggende probleem. Als dat al waar zou zijn, is dat een boodschap waar de kinderen die nu in acute nood zijn helemaal niets aan hebben. De aan het woord zijnde leden wijzen er wellicht ten overvloede op dat eventuele risico's voor de verspreiding van corona in Nederland kunnen worden weggenomen door medische checkup's en desnoods quarantainemaatregelen. Bovendien is het kabinet van mening dat kinderen geen of nauwelijks rol spelen in de verspreiding van corona.

De leden van de PvdA-fractie vragen dan dat het kabinet zich aansluit bij de lidstaten die wel al kinderen op gaan nemen door zelf kinderen op te gaan nemen en vervolgens de overige lidstaten oproept ook hun verantwoordelijkheid te nemen. Kunt u dit toezeggen daar zo snel als mogelijk naar te gaan handelen en vervolgens de Kamer over de uitkomsten rapporteren? Zo nee, waarom niet en gaat u wel het Nederlandse standpunt in deze bij de komende JBZ-raad verdedigen?

7. Vragen en opmerkingen vanuit de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de JBZ-raad en de aanbiedingsbrief. Zij hebben daarover nog enkele vragen ten aanzien van het agendapunt migratie. Nu de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft laten weten enkele tientallen alleenstaande minderjarige asielzoekers van de Griekse eilanden over te willen laten brengen naar het vaste land, willen deze leden graag weten hoe en op welke termijn u dit gaat doen. Ook willen zij weten hoe u hierin samen gaat werken met de Griekse Autoriteiten.

Overigens vragen deze leden onder welke voorwaarden volgens u het initiatief van een aantal lidstaten om alleenstaande minderjarige asielzoekers over te nemen vanuit de Griekse kampen wel deel zou kunnen uitmaken van een structurele oplossing.

Tot slot zouden deze leden graag weten hoe de zorgen over de humanitaire situatie in Libië op 22 april 2020 in de Raad Buitenlandse Zaken aan de orde zijn gekomen. Is besloten tot een sterker EU-optreden ten aanzien van de humanitaire situatie in Libië?

II. Reactie van de bewindspersonen